

LLUM

NOVA

Quinzenari independent.

Portaveu de la Secció MINERVA de L' UNIO DE MITJORN - GRAN.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Plasseta, 1.
Mitjorn.—San Cristófol.

SUSCRIPCIÓ
A Espanya cada trimestre 0'50 pta.
A fora id. id. 0'60 "

Núm. solt 5 centims.

Una carta del Sr. Llansó

Ja arreglat el nombre darré vam rebre la carta sigüent que mos va enviar l'actiu diputat per Menorca Dr. D. Federic Llansó. El Mitjorn li queda molt agraït per lo que va treballant a favor seu lo cual demostra que te molt presents les simpaties que aquí se va conquistar. Ell s'ha prestat sempre a dur a cap els assumtos que d'aquí li han sigut recomanats i encara que no sempre está en sa mà resoldre'ls favorablement se pot dir que es molt escoltat dins les esferes oficials i burocràtiques sens dupte per sa gran activitat que demostra tenir. D'aquesta manera els homesse fan dignes del carrec que ostenten i de la simpatia dels pobles. Noltros, encara que independents en política li donam la felicitació que te ben guanyada. Aquí va la seua carta escrita en pla tal com ell la mos ha enviada:

Sr. Director de LLUM-NOVA.

Sant Cristófol.

Molt Sr. meu: Com la serie de canvis que ha fet la legislació de carreteres ha portat un desviament de la realitat, si be comprenc que V. no ho ignora me permet, amb consonancia a lo manifestat en el periodic de la seva digna direcció, posar en clar lo que hi ha de veritat amb aixó.

Suprimint l'antig pla general i aprovada la llei dels 7.000 kilometres, se demaná a la Jefatura de Obres Públiques quines carreteres havien de inclourese en dit pla general. Previ l'informe de les Cambres de Comerç cada Jefe va donar un nombre de kilómetres i el de Balears va fixar en 93 els que li feien falta senyalant a Menorca 6'800 kilómetres o sia el tercer tros de Mahó a Fornells i posant a Ibiza en primer lloc amb 41 kilómetres i els restants a Mallorca.

Com tots els diputats en nom de sos districtes van reclamar, se proposá, discuti i aprová la Llei de 25 Dbre. de 1912 en els articles de la qual se senyalen les condicions que han de reunir les construccions que se demanin.

A tenor de lo prescrit en l'article 5.^{mt} de dita llei se demaná que les carreteres de Alahor a Sant Cristófol, de Fornells a Sta. Adeodat de

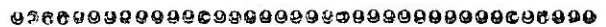
Sant Lluís a Alcaufar i de la carretera nova Mahò-Fornells a Alahor (article segon de la dita llei) fossin includes en el pla i a n'aquest efecte la Jefatura accedint en part a les meves demandes tramitá les tres primeres, obrint la informació pública per espai de 20 dies. Ara be, un cop acabada aquesta informació, vindrá a Madrid aont la Junta Superior d'Obres Públiques (o sia el Consell) dictaminará lo que cregui oportu i després, decretada l'aprovació s'han de donar dinés perque els enginyers puguin fer los plans i pressuposts respectius i acabats aquets i dins dels termes de la consignació que hi hagi en pressupost s'anirá a la subasta. De tots aquets trámits no hi ha força humana que pugui suprimirne ni un; el diputat tant sols pot fer que no s'adormin i s'estanquin en cada oficina.

Vegi, idó, que quant Vosté diu que devers l'any 15 ja'n parlarem, no s'hi fa gaire enfors i encara mos podrem donar per satisfets si en dit any van a la subasta.

Assó son coses de la nostra Espanya que no tenen remei i qualsevol que hu dupti no te mes que fer una volta per aquí i s'en convencerá.

Agraït sempre a les mostres de consideració imparcial que he merescut del seu periódic maní a son affm. Servidor. Q. B. S. M.

Federich Llansó.

Les Normes ortogràfiques

(Continuació)

XIII.

Se conservarà la lletra *x* (pronunciada *cs*, *c o gr*) dins els mots erudits que en llati presenten *x*. Exemples de *x* pronunciada *cs*: *lèxic*, *conveax*, *perplexe*, *fiax*, *prodiax*, *ortodoxe*, *paradoxa*, *lix*, *oxid*, *asfíxia*, *crucifix*, *tórax*, *índex*, *axioma*, *Alexandre*, *flexió*, *miacte*, *teat*, *excloure*, *excusar*, *expansió*, *experiencia*, *explicar*, *explosió*, *exponent*, *expressar*, *extensió*, *exterminar*, *extraordinari*, etc. Exemples de *x* pron. *c*: *excedir*, *excel·lent*, *excèntric*, *excessiu*, *excitar*. Exemples de *x* pron. *gr*: *exacte*, *exagerar*, *exàmeu*, *execrar*, *executar*, *exemple*, *exercir*, *exigir*, *exigu*, *existir*, *exuberant*, *exhalar*, *exhibir*, *exhortar*, *hexàmetre*, *hexàgon*.

—Noteu: no s'escriurá *x* sino *s* dins els mots següents, sovint escrits erroniament amb *x*: *estendre* (fr. *étendre*), (fr. *étrange*) que son mots po-

pulars (com *escabellar*, *escurçar*, *escaure*, etc.) i *esprntani*, *escèptic* que en llatí no tenen *x* sino *s* (*spotaneus*, *scèpticus*.)

Es so de *x* palatal, es representarà per *x* en general i per *ix* darrera de *a* e o u. Exemples: *xa-fagor*, *xarol*, *xarigot* *xifra*, *xiprer*, *xop*, *planxa*, *punxa*, *gronxar*, *escorxa*, *perxa*, *marxa*, *baix*, *baixa*, *batxar*, *caixa*, *aixella*, *esqueix*, *madeixa*, *teixir*, *eixam*, *eixut*, *baix*, *moixó*, *gruix*, *gruixa*, *ixent*, *albixeres*, *guix*, *guixaire*, *rauxa*, *disbauxa*.

XIV.

Les plosives finals son representades ades per *g*, *d*, *b*, adés per *c*, *t* *p*.

S'admeten la *g*, la *d* i la *b* finals en els mots erudits que en llatí presenten *g*, *d* o *b*. Ex.: *pròleg*, *difleng*, *àcid*, *rigid*, *monosil-lab*, *verb*) i en els mots populars els étims dels quals tenen *g*, *d*, *b* (o *v*). (Ex.: *llarg* de *llargus*, *verdad* de *viridis*, *barb* de *barbus*) fent-se pero excepció dels noms que en llatí terminen *en-itudo*. (Ex.: *amplitut*, *beatitu*, i dels mots populars en que la plosiva es troba precedida d'una vocal accentuada. (Ex.: *humit* i *tenintre* en compte que, en tots els casos s'escriurà amb *c* i no *g* la primera persona del singular de l'indicatiu present. (Ex.: *valc*, *vinc*). S'admet també la *b* en *cab* (de *cabre*), *sab* (de *saber*) i *reb*, (de *rebre*).

En virtut d'aquesta norma,

I. Darrera de consonant: s'escriurà *g*, *d*, *b* finals o *c*, *t*, *p*, finals en el masculí, en el primitiu o en l'indicatiu present, segons que el femení, els derivats o l'infinitiu presenten *g*, *d*, *b*, o *c*, *t*, *p*. Ex.: *llarg* (femení *llarga*) *alberg* (*albergar*) *sang* (*sangonós*, *sangonera*) *fang* (*fangós*) *oblong* (*oblonga* pero *arc*, (*arcada*) *blanc* (*blanca*, *blancor*) *blavenc* (*blavenca*); *verd* (*verda*) *covard* (*covarda*) *llard* (*llardós*) *sord* (*sordera*) *perd* (*pendre*) pero *fort* (*forta*) *cobert* (*coberta*) *tort* (*torta*) *surt* (*sortir*);—*verb* (*verbal*) *superb* (*superba*) *balb* (*balba*) pero *esquerp* (*esquerpa*) *colp* (*colpir*).

II. Darrera de vocal no acentuada:

Com en el cas anterior; així, *pròdig* (*pròdiga*, *prodigar*) *sacrileg* (*sacrilega*) *catàleg* (*catalogar*) *anàleg* (*anàloga*, *analogia*) *centrifug* (*centrifuga*) *cartilag* (*cartilaginot*), pero *intrinsic* (*intrinsic*) *estomag* (*estomacal*) *únic* (*única*);—*acid*, *arid*, *àvid*, *càudid*, *esplèndid*, *estúpido*, *insipid*, etc. (*acida*, *arida*, etc.); pero *licit*, *decrèpit*, *inèdis*, *explicit*, *paràsit*, etc., (*licita*, *decrèpita*, etc.) *limit* (*limitar*); *monosil-lab*, *hidrofob*, *àrab* (*arabic*) pero *filàntrop*, *princep* (*principat*).—S'exceptuen *buit*, *arabic* i els mots en *ecmànce*, *càrrec*, *tráfec*, *rónec*, *feréstec*, *préssec*.

III. Darrera de vocal accentuada: s'escriurà sempre *c*, *t*, *p*; així, no solament *sec* (fem. *seca*) *ric* (*rica*) *iníc* (*iniqua*) sino *manyac* (*manyaga*) *grec*, (*grega*) *amig*, (*amiga*) *groc* (*groga*) *feixuc* (*feixuga*) *foc* (*foguera*) *joc* (*joguina*);—no solament *dret* (*dreteta*) *net* (*netta*) *petit* (*petita*) *permet* (*permetre*) sino *fat* (*fada*) *blat*, *fret*, *mut*, *nebot*, *paret*, *set*, *pensal*, *sentit*, *perdut*, *pot*, *put*, (*freda*, *muda*, etc.): no solament *drap*, *xop*, *Josep* sino *cap* (*cabota*) *cup* (*cubell*) *llop* (*lloba*) *estrep* (*estrebada*). Excepcions: *demagog*, *pedagog*, *zig-zag*, *bulldog*;—*sud* i alguns noms propis com *Alfred*, *Conrad*, *David*, etc.;—les tres formes verbals *cab*, *sab* i *reb*, *adob*, *rob*, *club*, *nabab* i alguns noms propis com *Jacob*, *Job*, etc.

(Continuarà.)

SI TE FAS LA LLUNA

Cançó popular catalana.

—Si tu te fas la lluna
la lluna del cel blau,
jo me feré la nuba
i te vendré a tapar.

Si tu te fas la nuba
i a mi'm vens a tapar
jo me feré l'arena
l'arena de la mar gran

—Si tu te fas l'arena
l'arena de la mar gran
jo me feré les ones
i te vendré a banyar

—Si tu te fas les ones
i a mi'm vens a banyar
Jo me'n feré peixet
peixet de dins la mar.

—Si tu te fas peixet
peixet de dins la mar
jo'm feré pescador
i te vindré a pescar.

—Si tu te fas pescador
i me vens a pescar
jo me feré la llebra
la llebra del camp-gran.

—Si tu te fas la llebra
la llebra del Camp-gran
jo'm feré caçador
i te vindré a caçar.

—Si tu te fas caçador
i me vens a caçar
jo me feré la rosa
la rosa del roserà.

—Si tu te fas la rosa
la rosa del roserà
jo me feré l'abella
i te vindré a xupar.

—Si tu te fas l'abella
i me vens a xupar.
jo m'en tancaré monja
monja d'un convent gran.

—Si tu te tanques monja
monja del convent gran,
jo me tancaré frare
i te vindré a confessar.

—Si tu te'ts de fe frare
i m'ets de confessar
mes val casarnos ara
i haurem cabat de penar.

Recullida a *Mitjorn gran*.

Nota. Aquesta hermosa cançó popular tant coneguda arreu de Catalunya, Balears i València, sembla sols un fragment de